

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisen äänenkannattaja ilmestyy Astoriassa, Ore., joka tiistai The Western Workmen's Publ. Society'n kustantamana.

Tilauhinnot Yhdysvaltoihin
1 vuosikerta...\$1.50 Puoli vuotta..90c
Canadaan ja Suomeen
1 vuosikerta...\$1.75 Puoli vuotta..\$1.05

TOVERITAR

Box 99 Astoria, Ore.
Entered as second-class matter July 18th 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)
SUBSCRIPTION RATES
IN THE UNITED STATES:
One year \$1.50 — 6 months 90c
IN CANADA:
One year \$1.75 — 6 months \$1.05

Toimitus:
HELMI MATTSO
Box 99, Astoria, Ore.

TOVERITTAREN TILAAJAMÄÄRÄ OSOTTA:

UUSIA 219
UUDISTUKSIA 83
KATKENNEITA 60

TOVERITTAREN LEVITYS

Kuluneella viikolla on jälleen muutamat innokkaat olleet hommassa hankkimalla uusia tilaajia Toverittarelle. nyt on alkanut idän valtiosta tulemaan tilauksia ja uudistuksia ja jos samaa tuloa kestää vielä kuukauden päivät niin saamme olla varmat että Toveritar puontaa kymmentuhantena. Viime viikolla sai levityspalkinnon \$5.00 toveritar Hilda Niemi, Maynard, Mass., tämä oli kolmas kerta peräkkäin kun tämä inokas Toverittaren levittäjä ansaitsi palkinnon. Tämän viikon levityspalkinnon ansaitsee toveritar Rosa Välimäki, Fitchburg, Mass., hän lähetti yli kolmekymmentä uutta Toverittaren tilausta palkkakunnaltaan. Voimme mainita että тов. Y. Valkama, Gardner, Mass., oli myös tehnyt ahkeraa työtä, sillä kolmattakymmentä tilausta lähetti hän tänne. Ahkeraa toimintaa kaikki Toverittaren asianaiset ja miehet.

PAKINAA TOVERITTAREN YSTÄVILLE

Mielihyvällä mont Toverittaren ystävä katselee lehtemme etusivun kummassa olevia numeroita silloin, kun numerot ovat ylöspäin nousumassa. Se osoittaa sitä, että lehden puolesta puhutaan, sitä kaupataan naapurille ja yleensä toimitaan tarmolla sen hyväksi. Näyttää siltä, että kehoitukset lehden tilaajamäärän kohottamiseksi eivät ole menneet kuroille korville. Iloksemme huomasimme viime numeroista, että tilaajamäärä oli jo yli puolessa ylideksittä tuhannessa. Siispä kiitoksen ansaitsee moni ahkera asiamies ripeästi toiminnastaan. Siltä ei tätä kehoitusta saa ottaa sillä tavalla, kun otettiin se vanhanmaan papin kiitos jouluna. Hän sai nimittäin seuraavana vuonna ottaa sen takaisin sanomalla: hukkaan meni kiitokseni!
Meidän on rynnistettävä eteenpäin kahta ripeämmiin. Missä ikinä tapamme naapurin, jolle ei tule Toveritarta, on sitä hänelle kaupattava. Missä ikinä kaksi tai kolme kokoon tulee, siellä tulee aina ottaa esille Toverittaren levitys; siellä tulee pohdita siitä, miten saisimme lehden ja lehden taloudellisen aseman puolta paremmaksi kuin se nyt on. Ja vielä: miten saisimme Toverittaren tilaajamäärän kohotettua niin, että siitä kannattaisi joskus vaikkapa kiinnostellessa "pröystäillä": katsokaa naisia, ottakaa heidän toiminnastaan esimerkkiä!

Tilanahtaus suuri kaupungeissa

Päivälehdissä on kerrottu aikaisemmin, että lokakuun ensi päivinä on suuressa New Yorkissa yleinen muuttopäivä. Arvelaan, että tänä aikana syntyy erikoinen paniikki, sillä tavattoman monelle perheelle on annettu muuttokäsä. Noin satuhattua henkilöä on asunon puutteessa. Kiinteistöliikkeiden kirjain mukaan noin nelisenkymmentätuhatta ihmistä on saanut muuttokäsän. Tämän lisäksi yksityiset kiinteistöomistajat antavat muuttomääräyksiä noin sadalle tuhannelle henkilölle, joten kaikkiaan arvelaan neljänsadan tuhannen ihmisen olevan asuntoa valla, kun ottaa huomioon, että perheessä tavallisesti on useampi henkilö. Otaksutaan, että työväenjärjestöjen taholta kaupungin virastolle tehdään vaatimus lieventää asuntopulaa.

Mitä arvelet tällaisista uutisista silloin, kun kuljette suurien palatsimaisten rakennusten ohitse, joissa korkeintaan kolme neljä ihmistä asustaa, ovatpa monet alvan asumatominaakin, kun herrat omistajat ovat muualla samallaisissa linoissaan, joita heillä on jokapuolella ympärimaata. Suuret ihmisjoukot eivät saa katkoa päänsä päälle, vaikka minkälainen puute olisi, vaikka pienet lapset, sairaat ja vanhukset olisivat kiipeästi terveellistä asuntoa valla. Suurkaupungit varsinkin ovat ahinkoon asti täynnä. Likaiset, haisevat asunnot, ovat köyhällisten majapaikkoina ja niistäkin lopulta käsketään pois, kun ei voi elinkustannuksien ollessa korkealla, suorittaa niitä hirveitä vuokria, joita mokomista asunnoista kiskotaan. Talvi on nykyin tulossa, juuri se aika, jolloin ihmisen välttämättä on suojan puutteessa, lämpimän puutteessa. Mutta mitä perustavat kiinteistöomistajat köyhien kärsimyksistä. Elivät ne perusta niistä; eikä niissä ennen saada todellisia korjauksia aikaan, ennenkuin liikevoittoa perustuva nykryjärjestelmä on poistettu kokonaan.

Tämä vuosi on muutenkin merkittävä vuosi, että se niinkuin vaatii naisten joka suhteessa innostamaan omaan asiaansa. Nyt on jo äänioikeus saavutettu. Nainenkin saa mielellään tuntea kohonneensa arvossa, kun hän vihdoinkin on laillisesti tasavertainen miehen kanssa. Nyt o-maksi asiaksi jää pystymmekö muussa suhteessa pysymään rinnalla. Siltä asialta enempi muissa kirjoituksissa. Tämä pakina saa pysyä o-massa puutteessaan. Puhomme nyt etupäässä lehtämme koskevista seikoista.
Niin. Toverittarellemmekin on tämä aika tavallaan merkittävä. Ensi vuonna, kesällä, tulee täyteen kymmenen vuotta siitä, kun tämä lehti on ollut valistamassa meitä työläisnaisia. Niinpä päätettiin viimeisessä johtokunnan kokouksessa, että tämän kymmenen vuotisen elämänsä muistoksi saa Toveritar sen edun, tai kunnian — eli miten sanoisin — niinkuin toisetkin puoluelehtemme ovat saaneet. Toveritar-lehti saa: **Kymmenvuotisjulkaisun!** Kun katsottiin, että sen varsinaisen kymmenvuotispäivä, tai määrätka sattu juuri huonoimmaksi lehtien ja julkaisujen levitysjaksiksi, kuumaan kesäaikaan, päätti johtokunta, että tämä julkaisu painetaan Naisten päivän tienoilla talvella. Siihen aikaan lehti ja kirjallisuusasiamiehet ovat tavallisesti muutenkin virkeämpiä.
Eikö tosiaan lehtemme ollessa kymmenennellä ikävuodellaan, olisi sopivin ja juhllisin julistaa sen vielä kymmenentuhantena painok-

Porvariluokka mielellään näkee köyhällistöllä paljon lapsia. Se kauhistuu, jos levitetään sellaista oppia, että lapset tässä yhteiskunnassa ovat haltaksi työläisellä. Loiseläjä luokka tietää, että vain runsas köyhällistön lapsilauuma takaa heidän luokalleen edelleenkin mukavan tulevaisuuden. Mutta köyhällistön lasten huoltamisesta ei perusteta vähääkään. Mitäpä heistä, niitähän on vielä kyllin runsaasti. Eikö se olekin oikein ilkeää ivaa, että lapsia pitäisi työläisillä olla, mutta jos on asunon tarpeessa, kysytään ensimmäiseksi: onko teillä paljon lapsia? Jos ei ole lapsia ollenkaan, on asunto helpommin saatavissa. Ota sitten selvä, mitä pitää tehdä! Jos haluaa saada katon päällensä, tulee katsoa, ettei ole jälkeläisiä vastuksina. Eikö tämä surkeus ole vallalla ainoastaan suurkaupungeissa, se alkaa olla jo vallitsevana kaikkialla. Jos jollakin on vähänkään mökkipahasta vuokratavana toiselle, on kohta sama laulu esillä: onko teillä paljon lapsia!

Nykyisessä yhteiskunnassa huomaa niin paljon ristiriitaisuuksia, että niitä ei saa kaikkia esille sanomalla, vaan täytyy kokea edes osankaan näitä varjopuolia, ennenkuin tulee täydellisesti käsittämään. Näitä varjopuolia saa kokea kaikkialla. Ei ole kumma, jos vähitellen alkavat herkkämään sellaisetkin, joiden on tähän asti ollut mahdoton tunnustaa tai edes ymmärtää tätä yhteiskuntaa kovin nurinkuriseksi. Asuntopula on yksi niistä opettajista, jotka saattavat työläisiä ymmärtämään asemansa ja jopa taistelemaan paremman olosuhteiden saavuttamiseksi.

Yhteiskunnallisesta huolto-toiminnasta

Tässä lehdessämme on ollut jatkuvana kirjoituksena "Äitien ja lasten suojelu", jota on julaistu Kodin osastossa. Siinä on kuvailtu niitä hirveitä epäkohtia, joita tässäkin maassa saa köyhempi väki kärsiä synnyttäessään ja kasvattaessaan lapsia tähän yhteiskuntaan. Siinä on kuvattu, minkälaisessa asemassa ovat yleensä tiedämättömyyden ja puutteel-

isten olosuhteiden vallitessa silloin, kun yhteiskunnan taholta ei tehdä mitään olojen parantamiseksi. Kirjoituksen lopussa sanotaan: "nämä epäkohdat voivat poistua ainoastaan hallinnollisten toimenpiteiden kautta." Se on totta! Mutta mitä tosiaan joutuvat hallitsevat tekemään tällaisten hirveliden kärsimysten lieventämiseksi ja poistamiseksi, kun alka tuhlataan kiristyslakien laatimisessa j. n. e.

Äitien ja lasten suojelu on pieni asia silloin, kun ollaan taistelemassa työväenluokan nousua vastaan. Silloin unohtetaan nekin vähät parannukset, joita muuten ehkä saataisiin aikaan jos edes ajateltaisi elämää vaikkapa vain humaanisesti, ihmisyyden kannalta.

Maassa, missä työväen hallitus on astunut entisen itsevalitteen ja porvarivallan sijalle, on asiat tässä suhteessa heti järjestetty kokonaan toisella tavalla. Venäjän työväen ja talonpoikain hallitus on käyttänyt suunnattomia summia yhteiskunnalliseen huoltoon. Ei missään maassa tähän asti ole käytetty niin suurta summia tähän tarkoitukseen kuin Neuvosto-Venäjällä. Otammepa tästä asiasta tosiesimerkkiä vertailuksemme niitä tälläkäläisin toimenpiteisiin ja yleensä kaikkiin yhteiskunnallisiin huoltotoimenpiteisiin porvarillisissa valtioissa.

Äitien ja lapsuuden suojelusta varten on Neuvosto-Venäjällä järjestetty koko joukko laitoksia. Niihin laitoksiin luetaan m. m. "Äitien ja lasten koti", jonne äiti päästetään kuukaudesta ennen synnytystä. Synnytysajaksi viedään äiti "Kodista" synnytyslaitokseen, josta hänet tuodaan "Kotiin" takaisin yhdeksän päivän kuluuttua. Kolme kuukaudesta holetetaan häntä vapaasti "Kodissa" synnytyksen jälkeen. "Kodin" tarkoitus on: antaa naisen levähtää ennen ja jälkeen synnytyksen, taata äidille lapsuuden suojeluksen ihanne, antaa äidille tilaisuus käydä mallikoulua rintalapsen hoidossa ja antaa lapsille oikea kehityksen mahdollisuus rinta-imetyksellä.

Lapsen päästessä kolmen kuukauden ikään, kirjoitetaan hänet äiti-neen ulos tästä laitoksesta, josta

ona. Se olisi tavallaan hyvä näyte siitä, että sosialistinen valistus on saanut varmaa jalansijaa suomalaisten naisten keskuudessa. Se olisi tavallaan puntari siitä, mitä me ajattelemme oman asiamme eteenpäin viemisestä. Se jo näyttäisi kapitalistiluokalle, että työläisnaiset sankoina joukkoina ymmärtävät toimia luokkansa puolesta. Se saattaisi porvarinnaiset kateudesta vihertäisiksi, kun näkisivät työläisnaisen nostavan Hippuaan heidän päitensä yli. Amerikan suomalaiset työläisnaiset! Älkää odottako monia kehoituksia. Toimikaa! Tässä työssä, sosialismin voittoon viemisessä, o-lemme jokainen tarpeen omalla paikallamme, ei yksin, ei kakoin, vaan kaikkiin! Jokainen kantamaan kortensa yhteiseen kekkoon. Kun me innolla, herkeämättä, toimimme lehtemme hyväksi, on meillä äänenkannattaja sellainen, josta kannattaa suuresti puhua!

Jatkamme tätä pakinaa vielä hetki-
Sen.
Savolaisen on aina tapana sattuvasti sanella:
"Hyviä on hyvät puheetki, mutta kontantti on parempi!" Meillä on nyt sama juttu. Toverittaren asema ei ole ennen turvattu ennen kun saamme Toverittaren kodin velattomaksi. Jokainen kai on jo tietoinen siitä, mitä pelää porvarit ovat pitäneet jo pitemmän aikaa tätä lehtiliikettä kohtaan. Niihin hyökkäyksiin on aina voimalla vastattu. Nyt on vielä yksi rynnistys tehtävä; ja se on teh-

tävä niin tuntuva, että se katkaisee kärjen hyökkäyksiltä kokonaan. Seitsemäntuhannen dollarin kiinnitys on saatava maksetuksi pian. Silloin olemme varmallia pohjalla, silloin voimme kestää pahimmatkin hyökkäykset. Silloin vasta Toverittarella on OMA KOTI.

Tukekaa nyt omaa liikettä, siskot! Ottakaa tämä asia oikein vakavalta kannalta. Ei tästä paljon puhuttaisi, jos se ei olisi välttämättömyys. Liennete olleet osastojen kokouksissa silloin, kun on luettu ne kiertokirjeet, joita on liikkeestämme lähetetty. Samoin on Suomalaisen Sosialistijärjestön Oregon-Washington aluetoimikunta lähettänyt kiertokirjeen samasta asiasta. Niissä selostetaan täydellisesti, mistä on kysymys.

Tämä vain siksi, että näihin kirjjeisiin enemmän kiinnittäisitte huomiota. Toverittaret! Ottakaa jäsenyyksiä Pacific Development Society'n. Ne maksavat 10.00 dollaria. Sillä tavalla parhaiden voitte auttaa asiamme. Lukekaa vielä kerran ne kiertokirjeet, joita osastojelle on lähetetty. Turvatkaa Toverittaren taloudellinen asema, antakaa apunne nopeaan ja tuntuvasti. Kun se seitsemän tuhannen dollarin kiinnitys on maksettu, on Toverittarella koti, jossa sillä on tilaisuus jatkaa valistustyötä yhä edelleen. Toverittarella on paikka, jossa se voi levittää valloa suurille naisryhmille toisenkin kymmenen vuotta!
Naiset! Menkää osastojenne kokouksiin, antakaa siellä äänenne